
Plenarhandling

A8-0214/2016

21.6.2016

BETÄNKANDE

om en ny marknadsmodell för energimarknaderna
(2015/2322(INI))

Utskottet för industrifrågor, forskning och energi

Föredragande: Werner Langen

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	3
MOTIVERING.....	19
RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I DET ANSVARIGA UTSKOTTET	23

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om en ny marknadsmodell för energimarknaderna (2015/2322(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 114 och 194,
- med beaktande av Parisavtalet, som ingicks i december 2015 vid den 21:a konferensen för parterna (COP 21) i FN:s ramkonvention om klimatförändringar,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 15 december 2011 *Energifärdplan för 2050* (COM(2011)0885),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 5 november 2013 *Fullbordande av den inre marknaden för el och utnyttjande av offentliga ingrepp på bästa sätt* (C(2013)7243) och kommissionens arbetsdokument *Generation Adequacy in the internal electricity market – guidance on public interventions* (SWD(2013)0438),
- med beaktande av meddelandet från kommissionen av den 9 april 2014 *Riktlinjer för statligt stöd till miljöskydd och energi för 2014–2010*¹,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 16 december 2014 *Kommissionens arbetsprogram 2015 – En ny start* (COM(2014)0910),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 15 juli 2015 *En ny giv för energikonsumenter* (COM(2015)0339),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 25 februari 2015 *Åtgärds paket för en energiunion. En ramstrategi för en motståndskraftig energiunion med en framåtblickande klimatpolitik* (COM(2015)0080),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 25 februari 2015 *Att nå elsammanlänkingsmålet på 10 %: Att rusta Europas elnät för 2020* (COM(2015)0082),
- med beaktande av meddelandet från kommissionen av den 15 juli 2015 *Inledning av ett offentligt samråd om en ny marknadsmodell för energimarknaderna* (COM(2015)0340),
- med beaktande av rådets slutsatser av den 23–24 oktober 2014 om ramen för klimat- och energipolitiken fram till 2030,
- med beaktande av rådets slutsatser av den 19 mars 2015 om EU:s energiunion,
- med beaktande av rådets slutsatser av den 26 november 2015 om energiunionens styrningssystem,

---

¹ EUT L 200, 28.6.2014, s. 1.

- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 713/2009 av den 13 juli 2009 om inrättande av en byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter¹,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 714/2009 av den 13 juli 2009 om villkor för tillträde till nät för gränsöverskridande elhandel och om upphävande av förordning (EG) nr 1228/2003²,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 347/2013 av den 17 april 2013 om riktlinjer för transeuropeiska energiinfrastrukturer och om upphävande av beslut nr 1364/2006/EG och om ändring av förordningarna (EG) nr 713/2009, (EG) nr 714/2009 och (EG) nr 715/2009³,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG av den 11 maj 2005 om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenter på den inre marknaden och om ändring av rådets direktiv 84/450/EEG om vilseledande marknadsföring och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG, 98/27/EG och 2002/65/EG samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 (direktiv om otillbörliga affärsmetoder)⁴,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 256/2014 av den 26 februari 2014 om anmälan till kommissionen av projekt för investeringar i energiinfrastruktur inom Europeiska unionen, om ersättning av rådets förordning (EU, Euratom) nr 617/2010 och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 736/96⁵,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/89/EG av den 18 januari 2006 om åtgärder för att trygga elförsörjning och infrastrukturinvesteringar⁶,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG⁷,
- med beaktande av det tredje energipaketet,
- med beaktande av sin resolution av den 19 juni 2008 om en europeisk stadga om konsumenternas rättigheter på energiområdet⁸,
- med beaktande av sin resolution av den 14 mars 2013 om energifärdplanen för 2050, en framtid med energi⁹,

---

¹ EUT L 211, 14.8.2009, s. 1.

² EUT L 211, 14.8.2009, s. 15.

³ EUT L 115, 25.4.2013, s. 39.

⁴ EUT L 149, 11.6.2005, s. 22.

⁵ EUT L 84, 20.3.2014, s. 61.

⁶ EUT L 33, 4.4.2006, s. 22.

⁷ EUT L 304, 22.11.2011, s. 64.

⁸ EUT C 286 E, 27.11.2009, s. 24.

⁹ EUT C 36, 29.1.2016, s. 62.

- med beaktande av sin resolution av den 4 februari 2014 om lokala och regionala konsekvenser av utvecklingen av smarta nät¹,
- med beaktande av sin resolution av den 14 oktober 2015 *Mot en ny internationell klimatöverenskommelse i Paris*²,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG av den 23 april 2009 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och om ändring och ett senare upphävande av direktiven 2001/77/EG och 2003/30/EG³,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/72/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om upphävande av direktiv 2003/54/EG⁴,
- med beaktande av sin resolution av den 10 september 2013 om en välfungerande inre marknad för energi⁵,
- med beaktande av Europaparlamentets resolution av den 15 december 2015 *På väg mot en europeisk energiunion*⁶,
- med beaktande av sin resolution av den 15 december 2015 om att nå elsammanlänkningsmålet på 10 %: Att rusta Europas elnät för 2020⁷,
- med beaktande av artikel 52 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för industrifrågor, forskning och energi (A8-0214/2016), och av följande skäl:
  - A. Kommissionens planer för elmarknaden måste leda till en verklig omvandling av marknaden, bidra till effektivitet, försörjningstrygghet och utveckling av förnybar energi och sammanlänkningsnät samt säkerställa fullbordandet av EU:s inre energimarknad.
  - B. Integrationen av energimarknaderna i kombination med en integration av alla marknadsaktörer, inklusive prosumenter, kommer att bidra till att det fördragsenliga målet om en säker, ekonomiskt överkomlig, effektiv och miljövänlig energiförsörjning uppnås.
  - C. För att uppnå klimat- och energimålen måste framtidens energisystem vara mer flexibla, vilket kräver investeringar i alla fyra flexibla lösningar – flexibel produktion, nätverksutveckling, efterfrågan och förvaring.
  - D. Över hälften av all el inom EU produceras utan utsläpp av växthusgaser.

¹ Antagna texter, P7_TA(2014)0065.

² Antagna texter, P8_TA(2015)0359.

³ EUT L 140, 5.6.2009, s. 16.

⁴ EUT L 211, 14.8.2009, s. 55.

⁵ EUT C 93, 9.3.2016, s. 8.

⁶ Antagna texter, P8_TA(2015)0444.

⁷ Antagna texter, P8_TA(2015)0445.

- E. Integrationen av elmarknaderna måste följa bestämmelserna i artikel 194 i EUF-fördraget, enligt vilken europeisk energipolitik ska garantera en fungerande energimarknad och energiförsörjning, främja energieffektivitet och energibesparingar samt utvecklingen av förnybara energikällor och sammankopplade energinät. Fastställandet av medlemsstaternas energimix och villkoren för användningen av deras energiresurser förblir en nationell befogenhet.
- F. De positiva erfarenheterna av multilateralt samarbete kan fungera som modeller för förstärkt regionalt marknadsansvar (t.ex. samordningsinitiativ för regional säkerhet), såsom Coreso och säkerhetssamarbetet mellan systemansvariga för överföringssystemet, det pentalaterala energiforumet, högnivågruppen för sammanlänkningsplan i sydvästra Europa, den baltiska energimarknadens sammanlänkingsplan (Bemip), de gemensamma multinationella nordiska reserv- och balansmarknaderna samt marknadskopplingen inom Central och Östeuropa. De omfattas av regler som säkerställer att kapacitet tilldelas i tillräckligt god tid i förväg för att ge investeringssignaler om mindre förorenande anläggningar.
- G. Flera medlemsstater räknar med en otillräcklig produktionskapacitet som kommer att utgöra en risk för strömavbrott under den närmaste framtiden om inte nödvändiga reservmekanismer tas i bruk.
- H. Nationella kapacitetsmarknader gör integrationen av elmarknaderna svårare och går stick i stäv med målen i den gemensamma energipolitiken och bör endast användas som en sista utväg efter att alla andra alternativ har övervägts, bl.a. förstärkt sammanlänkning med grannländer, efterfrågestyrda åtgärder och andra former av regional marknadsintegration.
- I. Europa har åtagit sig att få till stånd en energiomställning och i synnerhet att underlätta integrationen av förnybara energikällor, vilket medför nya behov av flexibilitet och ett genomförande av marknadssystem för försörjningstrygghet.
- J. Det energitrygghetsmål som fastställs i fördragen kommer att vara mycket viktigt för konsolideringen av energiunionen, och lämpliga instrument för att säkerställa detta måste därför behållas och/eller genomföras.
- K. För att göra offentliga investeringar så effektiva som möjligt genom att vidta nödvändiga åtgärder för att skapa en säker, hållbar och konkurrenskraftig energimarknad måste Europeiska fonden för strategiska investeringar kombineras med andra specifika finansieringskällor för energi såsom Fonden för ett sammanlänkat Europa.
- L. Ökat regionalt samarbete är absolut nödvändigt och bör fungera som en katalysator för djupare marknadsintegration på europeisk nivå.
- M. Energiskatter, höga beskattningskostnader, godtycklig prisreglering, hög marknadskoncentration, administrativa bördor, subventioner samt brist på gränsöverskridande samarbete och sammanlänkningsplaner i vissa regioner och underutnyttjad efterfrågestyrning hindrar en väl fungerande inre marknad för el och försenar en fullständig marknadsintegration av förnybara energikällor.

- N. Alla marknadsaktörer bör bidra till att balansera systemet för att säkerställa maximal säkerhet för elförsörjningen till en rimlig kostnad för samhället och ekonomin.
- O. Den medellångsiktiga ökningen i graden av sammanlänkning mellan vissa medlemsstater – till 15 % på grundval av en kostnadsnyttoanalys – som minskar befintliga flaskhalsar på ett riktat sätt, kan förbättra försörjningstryggheten och eliminera energiöar. Parlamentet betonar att det förutom det kvantitativa målet också är viktigt med öppet tillträde och tillgänglighet i sammanlänkningsområden om de kvarstående hindren för en fungerande europeisk elmarknad ska kunna övervinnas.
- P. Den ökande andelen variabla förnybara energikällor i elmixen kräver stabilt stöd från flexibla och miljövänliga energikällor och flexibla tekniker, såsom förvaring och efterfrågeflexibilitet.
- Q. Energilagring är ett nyckelverktyg för att skapa mer flexibla och effektiva energimarknaderna, men det finns fortfarande inte någon regleringsmekanism som gör att man kan dra nytta av ett effektivt lagringssystem.
- R. Internationella energiorganet (IEA) lade nyligen fram betydelsefulla rekommendationer i sin studie *Re-Powering Markets*¹.
- S. En europeisk energimarknad har, om den är väl utformad och genomförs på rätt sätt, potential att väsentligt öka Europas energitrygghet och energioberoende, i synnerhet gentemot stora leverantörer som unionen är beroende av.
- T. EU:s kvarvarande energiöar måste avskaffas utan dröjsmål för att en verklig energimarknad ska kunna skapas.
1. Europaparlamentet välkomnar kommissionens ovannämnda meddelande av den 15 juli 2015 om en ny marknadsmodell för energimarknaderna, och ställer sig bakom uppfattningen att en förändrad elmarknad i kombination med genomförandet av befintlig lagstiftning bör stärka det regionala samarbetet kring alla aspekter som rör utbudet av och efterfrågan på energi, och bör fokusera på bättre, mer decentraliserade och flexibla marknader för att säkerställa ett välreglerat marknadsbaserat system som kan uppnå EU:s alla fastställda energi- och klimatmål för 2030.
  2. Europaparlamentet anser att de innovativa faktorer som krävt en ny energimarknadsmodell är följande:
    - Flera förnybara energikällor med marknadsdrivna priser.
    - Ökad integration av de nationella marknaderna genom utveckling av sammanlänkningsområden.
    - Utveckling av smarta energinät och nya tekniker för decentraliserad produktion, som tillåter konsumenterna att spela en aktivare roll både som konsument och producent och som medför en bättre efterfrågestyrning.

---

¹ <http://www.iea.org/publications/freepublications/publication/REPOWERINGMARKETS.pdf>

3. Europaparlamentet välkomnar det faktum att den nya strategin för energiunionen är utformad med avsikt att EU ska bli ledande inom förnybar energi, och noterar att det kommer att krävas en grundläggande förändring av Europas elsystem för att uppnå detta mål.
4. Europaparlamentet välkomnar det faktum att den nya strategin för energiunionen medför nya fördelar för energikonsumenter, erbjuder dem många fler alternativa möjligheter för deltagande på energimarknader och garanterar ett bättre konsumentskydd.
5. Europaparlamentet kräver att den befintliga ramen för europeiska marknader ska anpassas så att en ökad andel förnybar energi blir möjlig och befintliga luckor i det gränsöverskridande regelverket kan åtgärdas. Parlamentet betonar att en ny utformning av elmarknaden inom ramen för ett alltmer decentraliserat energisystem måste bygga på marknadsprinciper, som ska stimulera investeringar, se till att små och medelstora företag har tillträde till energimarknaden och skapa en hållbar och effektiv elförsörjning genom ett stabilt, integrerat och smart energisystem. Parlamentet anser att denna ram ska främja och belöna flexibla lagringslösningar, tekniker för efterfrågefleksibilitet, flexibel produktion, flera sammanlänkningar och ytterligare marknadsintegration, som bidrar till att främja och integrera en ökad andel förnybar energi på marknaden. Parlamentet betonar att försörjningstryggheten och utfasningen av fossila bränslen kommer att kräva en kombination av likvida kortsiktiga marknader (dagen före- och intradagsmarknader) och långsiktiga prissignaler.
6. Europaparlamentet anser att ett fullständigt genomförande av det tredje energipaketet i alla medlemsstater är ett av de viktigaste stegen mot en europeisk energimarknad. Parlamentet uppmanar således kommissionen att säkerställa genomförandet av den nuvarande lagstiftningsramen.
7. Europaparlamentet skulle vilja att den nya utformningen av elmarknaden är holistisk och framtidsinriktad genom att den erkänner den ökade betydelsen av så kallade prosumenter inom den decentraliserade elproduktionen med förnybar energi. Parlamentet uppmanar kommissionen att i denna kontext leda en inkluderande process i syfte att uppnå en gemensam och praktisk förståelse av prosumenter på EU-nivå. Parlamentet ber kommissionen att inkludera ett nytt kapitel om prosumenter i det reviderade direktivet om förnybar energi för att ta itu med de största hindren och öka investeringar i egenproduktion och egenförbrukning av förnybara energikällor.
8. Europaparlamentet utgår ifrån att den bästa vägen mot en integrerad europeisk marknad för el är att strategiskt fastställa den nödvändiga integrationsnivå som bör uppnås, att återställa förtroendet bland marknadsaktörerna och i synnerhet att säkerställa ett lämpligt genomförande av befintlig lagstiftning.
9. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att vara mer aktivt delaktiga i utformningen av en flexibel och decentraliserad europeisk inre marknad för el för att öka samordningen mellan nationella övergångsstrategier och för att undvika permanenta kapacitetsmarknader och kapacitetsmekanismer som undergräver målen i artikel 114 och 194 i EUF-fördraget.

10. Europaparlamentet anser att det går att åstadkomma en stärkt europeisk inre marknad för el baserad på starkare prissignaler på grossistmarknaden med priser som speglar verklig resursknapphet och resursöverskott, inklusive pristoppar, som tillsammans med andra åtgärder, fungerar som signaler för investeringar i ny kapacitet och flexibla tjänster. Parlamentet påminner om att omställningen till knapphetspriser leder till en ökad användning av efterfrågefleksibilitet och lagring, tillsammans med effektiv marknadstillsyn och -kontroll för att hantera risken för maktmissbruk på marknaden, framför allt för att skydda konsumenter. Parlamentet anser att konsumenternas engagemang är ett av de viktigaste målen för att åstadkomma energieffektivitet, och huruvida priser som återspeglar den faktiska resursknappheten verkligen leder till tillräckliga investeringar i elproduktionskapacitet är något som bör utvärderas med jämna mellanrum.
11. Europaparlamentet betonar att en europeisk inre marknad för el också påverkas av importen från tredjeländer med fundamentalt olika rättsliga system och lagstiftningssystem, inklusive krav på kärnkraftssäkerhet, miljön och klimatförändringar. Parlamentet uppmanar kommissionen att ta tillräcklig hänsyn till detta vid utarbetandet av en ny marknadsmodell för energimarknaderna för att säkerställa lika villkor för energiproducenter i och utanför EU och för att erbjuda europeiska konsumenter trygg, hållbar och ekonomiskt överkomlig energi.
12. Europaparlamentet anser att investeringar på energiområdet kräver en stabil och långsiktigt förutsägbar ram, och att den utmaning som EU står inför är att ingjuta förtroende för de nya reglerna.
13. Europaparlamentet efterlyser lämpliga övergångsperioder med detaljerade kostnadsnyttoanalyser för alla förslag under behandling.
14. Europaparlamentet framhåller betydelsen av en gemensam analys av systemens tillräcklighet på regional nivå som möjliggörs av byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer) och Europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystemen för el (ENTSO-E), och uppmanar därför systemansvariga för överföringssystemet på angränsande marknader att utarbeta en gemensam metod som godkänns av kommissionen. Parlamentet framhåller den enorma potentialen av fördjupat regionalt samarbete.
15. Europaparlamentet betonar vikten av samordnad långsiktig planering för en effektiv utveckling av överföringsinfrastrukturen och elmarknaderna i Europa. Parlamentet uppmärksammar i denna fråga behovet av bättre regionalt samarbete och noterar framgången med befintliga regionala marknadsstrategier, såsom Nord Pool.
16. Europaparlamentet betonar medlemsstaternas rätt att besluta om de villkor som reglerar användningen av deras energiresurser i den nationella energimix som omfattas av bestämmelserna i fördraget som föreskriver att den europeiska energipolitiken ska garantera att energimarknaden fungerar, säkerställa energiförsörjningen, främja energieffektivitet och energibesparingar samt utveckling av förnybara former av energi och främja sammankopplade energinät. Parlamentet betonar att regionalt samarbete skulle ge kostnadsbesparingar och fördelar för det europeiska energisystemet och bör bygga på ett regionalt system för en standardiserad, transparent metod för att utvärdera deras långsiktiga behov, och för att komma överens om vilka åtgärder som ska vidtas

vid en elkris, i synnerhet när en sådan kris har gränsöverskridande effekter. Parlamentet uppmanar således kommissionen att föreslå en reviderad ram i detta syfte och att låta detta avspeglas i sitt lagstiftningsförslag.

17. Europaparlamentet påminner om att de medlemsstater som väljer att använda kärnenergi bör göra det i enlighet med EU:s säkerhetsstandarder och regler för den inre energimarknaden samt regler för statligt stöd.
18. Europaparlamentet konstaterar att energieffektiviseringar, efterfrågefleksibilitet, energilagringsskapacitet och nätutveckling, särskilt genom smarta nät, effektiv användning av sammanlänkningskapacitet och ökad utbyggnad och utveckling av nationella nät, är en förutsättning för fullbordandet av den inre marknaden för el med en ökad andel förnybar energi, och erinrar om principen om ”effektivitet först” som innebär att investeringar i efterfrågesidan måste gå före investeringar i nätverk och försörjning. Parlamentet beklagar att utbyggnaden av nät inom och mellan vissa stater fortfarande uppvisar stora brister som leder till överbelastning och kraftigt begränsar nätdriftssäkerheten och den gränsöverskridande energihandeln. Parlamentet beklagar att överföringskapaciteten begränsas för att balansera den nationella produktionen och hantera interna flaskhalsar. Parlamentet kräver att målen för sammanlänkning av elnäten differentieras på regional nivå, så att verkliga marknadsflöden avspeglas, och att relevanta kostnadsnyttoanalyser av dem görs och att de utgår från Entso:s tioåriga nätutvecklingsplan för el, så länge minimimålen som fastställs för EU uppnås. Parlamentet anser därför att det också är mycket viktigt att motverka icke samordnade ringflöden, i synnerhet i den central- och östeuropeiska regionen. Parlamentet betonar att när gränsöverskridande kapacitet väl byggts upp är dess tillgänglighet lika viktig med tanke på medlemsstaternas ökade inskränkning av kapaciteten.
19. Europaparlamentet noterar att det bör utvecklas nya strategier för att få bukt med flaskhalsar och få till stånd ett smart distributionsnät som möjliggör en smidig integration och tillhandahåller tjänster från decentraliserade producenter, prosumenter och konsumenter.
20. Europaparlamentet upprepar sitt stöd för EU:s regionala mål om driftskompatibilitet. Parlamentet erkänner dock att ineffektiv användning av befintlig infrastruktur hotar målens effektivitet. Parlamentet betonar att optimal användning av befintlig infrastruktur är avgörande för en europeisk energimarknad och ber kommissionen följaktligen att ta itu med denna fråga i kommande lagstiftningsförslag.
21. Europaparlamentet efterlyser ett optimalt genomförande och upprätthållande av ramen för den inre marknaden för el och uppmanar kommissionen och Acer att fortsätta hantera problem på grossistmarknaderna där nuvarande praxis inte överensstämmer med förordning (EG) nr 714/2009. Parlamentet uppmanar Acer att öka tillsynen över begränsningarna av den befintliga sammanlänkningskapaciteten.
22. Europaparlamentet konstaterar att en målinriktad och ambitiös uppgradering av nät och avskaffandet av strukturell överbelastning i nätet är viktiga förutsättningar för att förverkliga den inre marknaden för el och därmed öka konkurrensen. Parlamentet anser att en konfiguration av priszoner bör diskuteras med deltagande av samtliga berörda aktörer och med hänsyn till Acer:s befogenheter liksom till granskningen av de elområden som är en del av Entso för el. Parlamentet betonar att en uppdelning av

elområden som en sista utväg kan vara en lämplig marknadsekonomisk strategi som återspeglar den verkliga elbristen i vissa regioner. Parlamentet anser att i nära integrerade elnät bör beslut om uppdelning av priszoner fattas tillsammans med alla berörda grannländer för att undvika en ineffektiv användning av näten och en minskad gränsöverskridande kapacitet som är oförenlig med den inre marknaden.

23. Europaparlamentet förstår att på grund av det låga energipriset på grossistmarknaderna och dess inverkan på investeringar, och på grund av behovet av att utveckla mekanismer som anpassar produktionskapaciteten till den flexibilitet som krävs för att möta efterfrågan, har flera medlemsstater, i brist på ett europeiskt förfarande och på grund av särdragen i sina konsumtionsmarknader, varit tvungna att utveckla kapacitetsmekanismer.
24. Europaparlamentet är skeptiskt till rent nationella och icke marknadsbaserade kapacitetsmekanismer och marknader som är oförenliga med principen om en inre energimarknad och som leder till en snedvridning av marknaden, indirekta stöd till beprövade tekniker och höga kostnader för slutkonsumenterna. Parlamentet betonar därför att en kapacitetsmekanism i EU måste utformas på basis av gränsöverskridande samarbete efter det att grundliga studier gjorts av nödvändigheten med mekanismen, och måste vara förenlig med EU:s konkurrensregler och regler om statligt stöd. Parlamentet anser att en bättre integration av den nationella energiproduktionen i EU:s energisystem och en förstärkning av sammanlänkningar kan minska behovet av och kostnaderna för kapacitetsmekanismer.
25. Europaparlamentet vill att gränsöverskridande kapacitetsmekanismer godkänns först när följande kriterier är uppfyllda:
  - a) Behovet av dem fastställs genom en detaljerad tillräcklighetsanalys av den regionala produktions- och försörjningssituationen, inklusive sammanlänkningar, lagring, efterfrågefleksibilitet och gränsöverskridande produktionsresurser, som bygger på en homogen, standardiserad och transparent metod som tillämpas i hela EU och som identifierar tydliga hot mot en oavbruten försörjning.
  - b) Det finns inga andra mindre kostsamma och marknadsstörande åtgärder, såsom fullständig marknadsintegration utan begränsning av den gränsöverskridande handeln kombinerat med riktade nätverk/strategiska reserver.
  - c) De är marknadsbaserade och icke diskriminerande vad gäller användningen av tekniker för att lagra el, aggregerad efterfrågefleksibilitet, stabila förnybara energikällor och deltagande av företag i andra medlemsstater –det finns därmed ingen gränsöverskridande korssubventionering eller diskriminering mot företag eller andra kunder, och det är säkerställt att de enbart ersätter den kapacitet som är absolut nödvändig för försörjningstryggheten.
  - d) De omfattas av regler för att säkerställa att kapacitet tilldelas i tillräckligt god tid i förväg för att ge lämpliga investeringssignaler om mindre förorenande anläggningar.
  - e) Regler om hållbarhet och luftkvalitet ingår för att avskaffa de mest förorenande teknikerna (hänsyn bör i detta sammanhang tas till en utsläppsnorm).

26. Europaparlamentet betonar att förutom den nya energimarknadsmodellen är den kommande översynen av direktivet om förnybara energikällor och av energieffektivitetsdirektivet mycket viktig för att tillvarata de möjligheter som energilagring erbjuder.
27. Europaparlamentet anser att utvecklingen av nya och befintliga ellagringslösningar kommer att vara outhärlig i energiomställningen, och att reglerna för den nya marknadsmodellen bör främja införandet av en stödram för de olika tekniker som används.
28. Europaparlamentet anser att energilagring har många fördelar, inte minst att den tillåter efterfrågeflexibilitet, bistår i en balansering av nätet och tillhandahåller sätt att lagra överflödigt produktion av förnybar energi på. Parlamentet efterlyser en översyn av den befintliga lagstiftningsramen för att främja utvecklingen av energilagringssystem och andra flexibla alternativ som gör det möjligt att mata in en större andel intermittenta förnybara energikällor – vare sig de är centraliserade eller utspridda – med lägre marginalkostnader i energisystemet. Parlamentet betonar behovet av att införa en separat resurskategori för el- eller energilagringssystem i den befintliga lagstiftningsramen med tanke på energilagringssystemens dubbla funktion – produktion och efterfrågan.
29. Europaparlamentet vill således att den nya marknadsmodellen åtgärdar tekniska hinder och diskriminerande praxis i nätföreskrifterna för energilagring, och att avgifter och skatter tillämpas rättvist så att man undviker dubbla kostnader för laddning och urladdning av energi och får till stånd en marknad som belönar snabbreagerande flexibla resurser. Parlamentet föreslår att om och när lagringsalternativen blir fler till antalet och ekonomiskt överkomliga, kommer den logiska grunden för kapacitetsmarknader att snabbt försvinna.
30. Europaparlamentet betonar behovet av att främja användningen av energilagringssystem och att skapa lika villkor som gör att energilagring kan konkurrera med andra flexibla alternativ, som bygger på en teknikneutral modell för energimarknaden.
31. Europaparlamentet efterlyser således en teknikneutral modell för energimarknaden som ger olika energilagringssystem baserade på förnybara energikällor, till exempel litium-jonbatterier, värmepumpar eller vätgasbränsleceller, möjlighet att komplettera kapaciteten för förnybar energiproduktion. Parlamentet efterlyser också inrättandet av tydligt definierade mekanismer i syfte att utnyttja överflödigt produktion och inskränkningar.
32. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att klargöra ståndpunkten om lagring i olika skeden av elkedjan, och att tillåta systemansvariga för överföringen och distributionen att investera i samt använda och utnyttja energilagringstjänster för nätbalansering och andra stödtjänster.
33. Europaparlamentet noterar det ökade antal energi- och stödtjänster som energilagring kan erbjuda i framtiden. Parlamentet kräver därför en definition av ellagring som kan täcka dess dubbla funktion (elförbrukning och elförsörjning), och ett avskaffandet av lagstiftningshinder för ellagring.

34. Europaparlamentet kräver en översyn av det befintliga regelverket i syfte att stödja användningen av energilagringssystem och andra flexibla alternativ med målet att centraliserat eller decentraliserat mata in en större andel förnybara intermittenta energikällor med låga marginalkostnader i energisystemet.
35. Europaparlamentet efterlyser en definition av en anordning för energilagring i elsystem som ska införlivas i den befintliga ramen.
36. Europaparlamentet kräver att det i den befintliga ramen inrättas en separat kategori för ellagringssystem vid sidan av produktion, nät drift och förbrukning.
37. Europaparlamentet betonar att medlemsstaterna kan samarbeta genom sammanlänkningsåtgärder för gas och genom att samordna nationella nödåtgärder vid större avbrott i gasförsörjningen.
38. Europaparlamentet noterar att gränsöverskridande konkurrens kan skapa fördelar för konsumenterna eftersom det finns flera energileverantörer på en decentraliserad marknad, vilket leder till att nya innovativa energitjänsteföretag uppstår.
39. Europaparlamentet kräver en vidareutveckling av renodlade energimarknader med en rättvis fördelning av kostnader och fördelar mellan alla energianvändare och energiproducenter, som bygger på ett konsekvent genomförande av befintlig lagstiftning, en målinriktad uppgradering av överförings- och distributionsinfrastruktur, stärkt regionalt samarbete, bättre sammanlänkning, energieffektivitet, system för efterfrågeflexibilitet och lagring, och som kan ge korrekta långsiktiga signaler för att skydda elsystemet och utveckla förnybara energikällor, samtidigt som hänsyn tas till särdragen hos elmarknaderna i regioner som är isolerade från det nationella elsystemet, vilket främjar energidiversifiering och stimulerar en större konkurrens med syftet att öka försörjningstryggheten.
40. Europaparlamentet betonar att energieffektivitet är en grundläggande princip i strategin för energiunionen, eftersom detta är ett ändamålsenligt sätt att minska utsläppen, konsumenternas utgifter och EU:s beroende av import av fossila bränslen.
41. Europaparlamentet erkänner att energiflexibilitet och energikapacitet för närvarande behövs och bör utvärderas grundligt inom ramen för en framtidssäker marknadsmodell eftersom de kompletterar varandra.
42. Europaparlamentet betonar att en europeisk elmarknad måste vara marknadsdriven. Parlamentet betonar i detta sammanhang att en dynamisk prisbildning har en signalerande och styrande funktion och tveklöst är viktiga för effektiviteten och således för en välfungerande elmarknad.
43. Europaparlamentet påpekar att tidsvarierande elpriser kan utlösa flexibilitet på efterfrågesidan, vilket kan hjälpa till att balansera efterfrågan och utbud samt jämna ut variabla förnybara produktionsmönster. Parlamentet betonar i detta avseende vikten av att elpriserna speglar de faktiska elkostnaderna.
44. Europaparlamentet konstaterar att förväntningar om kommande pristopp kan skapa incitament för producenter och investerare att investera i flexibla lösningar såsom

energilagring, energieffektivitet, efterfrågestyrning, produktionskapacitet för förnybar energi, högeffektiva moderna gaskraftverk och pumpkraftverk. Parlamentet kräver återhållsamhet i fråga om ingripande på grossistmarknaden, även i samband med höga pristoppar, och att all planerad utfasning av reglerade konsumentpriser som ligger under produktionskostnaderna beaktar behoven hos utsatta konsumenter som riskerar energifattigdom.

45. Europaparlamentet betonar att förnybara energikällor måste integreras fullt ut på elmarknaden. Parlamentet efterlyser åtgärder som stimulerar och maximerar ett inkluderande av dessa i balanseringstjänster, och anser att förkortade stängningstider, handelsintervaller som är anpassade till avräkningsperioden och möjlighet för producenter i olika medlemsstater att lämna aggregerade bud, verkligen skulle bidra till att detta mål uppnås.
46. Europaparlamentet kräver en integration av den inre marknaden och balanserings- och reservtjänsterna genom att likviditet och gränsöverskridande handel i alla marknadstidsramar främjas. Parlamentet vill att åtgärder för att nå målmodellens ambitiösa mål när det gäller intradagen och balansmarknaderna ska påskyndas, med början i en harmonisering av stängningstiderna och energiprodukterna.
47. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lämna in förslag som tillåter instrument att minska inkomstrisken från 20 till 30 år, så att investeringar i ny koldioxidsnål produktion verkligen drivs av marknaden, till exempel saminvesteringar med avtalsbunden riskfördelning mellan stora konsumenter och elproducenter, eller av en marknad för långsiktiga avtal som bygger på en genomsnittlig prissättning för kostnaderna.
48. Europaparlamentet kräver att tjänster för elförsörjning och stödtjänster tilldelas på grundval av en fri marknad. Parlamentet anser att en sådan öppen upphandling bör, oavsett om den är nationell eller gränsöverskridande, vara teknikneutral och även göra det möjligt för systemansvariga för lagring att delta.
49. Europaparlamentet står bakom en ökad andel förnybar energi i EU. Parlamentet betonar betydelsen av stabila och kostnadseffektiva stödsystem för förnybar energi vad gäller investeringar på lång sikt, och av system som är fortsatt flexibla och anpassningsbara på kort sikt och anpassade till nationella behov och förhållanden som möjliggör en utfasning av subventioner för mogen teknik för förnybar energi. Parlamentet välkomnar att ett antal former av teknik för förnybar energi snabbt är på väg att kostnadsmässigt kunna konkurrera med konventionella produktionsformer. Parlamentet noterar att det är viktigt att se till att stödsystem är väl utformade och att eventuella effekter på energiintensiva industrier som riskerar koldioxidläckage minimeras.
50. Europaparlamentet betonar vikten av digital teknik som sänder prissignaler så att efterfrågerespons kan fungera som en källa till flexibilitet. Parlamentet efterlyser således en ambitiös strategi för att digitalisera energisektorn, från införande av intelligenta nät och intelligenta mätare till utveckling av mobila applikationer, onlineplattformar och datanav.
51. Europaparlamentet framhåller att medlemsstaterna enligt ramen för 2020 måste uppfylla särskilda kvantitativa mål för andelen förnybar energi i den slutliga energiförbrukning,

oavsett marknadssituation, och betonar därför hur viktigt det är att förnybar energi främjas genom åtgärder som är inriktade på konkurrens och kostnadseffektivitet, samtidigt som man är medveten om att det finns många olika förnybara tekniker som är i olika mognadsstadier och har olika egenskaper, och att en standardlösning för alla därför inte kan tillämpas. Parlamentet påminner i detta avseende om betydelsen av EU:s utsläppshandelssystem och betraktar investeringsfrämjande åtgärder som ett mer marknadsanpassat alternativ än fasta inmatningspriser och generella prioriteringsregler.

52. Europaparlamentet vidhåller att med tanke på den allt högre tekniska mognadsgraden för och den breda spridningen av förnybar energi bör bidragsreglerna vara marknadsbaserade, som t.ex. inmatningspremier, för att hålla nere energikonsumenternas kostnader.
53. Europaparlamentet varnar för att blanda ihop försörjningsmål och klimatpolitiska mål. Parlamentet kräver en konsekvent förstärkning av utsläppshandelssystemet och en ny marknadsmodell för att åstadkomma mer flexibilitet så att koldioxid- och bränslepriser bättre kan stödja ett ökat utnyttjande av förnybar energi i framtiden.
54. Europaparlamentet påminner om att från och med 2016 kräver riktlinjerna för statligt stöd från 2014 att stora producenter av el från förnybara energikällor tar ett balanseringsansvar, vilket definieras som en skyldighet för producenter att kompensera för kortsiktiga avvikelser från tidigare leveransåtaganden då det finns en intradagsmarknad. Parlamentet betonar att vid avvikelse från den färdplan som den systemansvarige har anmält bör ett lämpligt kompenserande energipris tas ut. Parlamentet påminner om bestämmelserna i direktivet om förnybara energikällor, som ger förnybar energi prioriterat tillträde till näten och prioriterad inmatning i dem. Parlamentet föreslår att dessa bestämmelser utvärderas och ses över efter det att en ny marknad för el har förverkligats som ger mer enhetliga konkurrensvillkor och tar mer hänsyn till särdragen i produktionen av förnybar energi.
55. Europaparlamentet kräver, med hänsyn till subsidiaritetsprincipen, att medlemsstaterna, vid ett ökat utnyttjande av förnybar energi, samordnar sina insatser med början på regional nivå, för att skapa ekonomiskt effektiva energimarknader i syfte att nå de gemensamma europeiska målen och stärka stabiliteten i nätet. Parlamentet anser att en medlemsstat inte bör kunna fatta ensidiga beslut som har en betydande inverkan på grannländerna utan en bredare diskussion och samarbete på regional nivå eller EU-nivå. Parlamentet påminner om att förnybara energikällor i de flesta fallen har en stark lokal förankring. Parlamentet uppmanar kommissionen att verka för en mer enhetlig europeisk ram för att främja förnybar energi.
56. Europaparlamentet rekommenderar medlemsstaterna att överväga ett regelverk där slutanvändarna uppmantras att producera egen el och lagra energi lokalt.
57. Europaparlamentet är övertygat om att vid sidan av förnybar energi kommer alla säkra och hållbara energikällor i elproduktionen att fortsätta spela en viktig roll för att nå målet om en gradvis minskning av koldioxidutsläppen i enlighet med det senaste globala klimatavtalet COP21.
58. Europaparlamentet betonar vikten av samordning på EU-nivå för att fastställa koncessionssystem för användning av vattenkraft och för att öppna sektorn för

konkurrens, i syfte att undvika snedvridningar på marknaden och gynna en effektiv användning av resurserna.

59. Europaparlamentet noterar att en omorganisering av elmarknaden kommer att uppfylla konsumenternas förväntningar i och med de verkliga fördelar som användningen av ny teknik ger, särskilt när det gäller förnybar energi med låga koldioxidutsläpp, vilket leder till ömsesidigt beroende mellan EU:s medlemsstater i fråga om energitrygghet.
60. Europaparlamentet understryker att konventionell produktion av baslastel, vid avsaknad av ett fullständigt sammanlänkat elnätssystem med adekvata lagringsmöjligheter, är fortsatt viktig för en trygg elförsörjning.
61. Europaparlamentet betonar att det lokala och regionala ansvaret som de systemansvariga för distributionen och överföringen har för energiunionen måste beaktas i större utsträckning eftersom energilandskapet decentraliseras alltmer och 90 % av de förnybara energikällorna är sammanlänkade med distributionsnätet och de systemansvariga för distributionen är lokalt förankrade. Parlamentet påminner om vikten av att alla medlemsstater genomför kraven i det tredje energipaketet beträffande uppdelningen av överförings- och distributionssystemen, särskilt mot bakgrund av den ökade roll som de systemansvariga för distributionen har vad gäller tillgång till och hantering av uppgifter. Parlamentet betonar att kontakterna mellan de systemansvariga för överföringen och de systemansvariga för distributionen måste beaktas i större utsträckning. Parlamentet anser att genomförandet av lämpliga affärsmodeller, särskild infrastruktur och harmoniserat stöd skulle kunna gynna en effektiv snabbstart för efterfrågefleksibilitet i alla medlemsstater samt över gränserna.
62. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att inrätta de rättsliga och administrativa mekanismer som krävs för att främja lokalsamhällens engagemang i energiproduktionen, genom att de blir delaktiga i mindre projekt för förnybar elproduktion.
63. Europaparlamentet betonar att i de flesta fall matas förnybar energi in på distributionssystemnivå, nära förbrukningsnivån, och kräver därför att den roll som de systemansvariga för distributionen har som marknadsförmedlare stärks och knyts närmare arbetet med att utforma det europeiska regelverket och de berörda organen när det gäller att utarbeta riktlinjer för frågor som rör deras intresse som t.ex. efterfrågestyrning, flexibilitet och lagring, och efterlyser ett närmare samarbete mellan de systemansvariga för distributionen och de systemansvariga för överföring på EU-nivå.
64. Europaparlamentet kräver att man skapar incitament för nödvändiga investeringar i teknik för smarta nät och i distributionssystem för att bättre integrera en ökad mängd förnybar energi och för att vara bättre förberedd för digitalisering. Parlamentet anser i detta sammanhang att de systemansvariga för distributionen måste ges en större roll vid datainsamling och datadelning, och att uppgiftsskyddet måste säkerställas i alla lägen, samtidigt som hänsyn tas till erfarenheterna i länder där smarta mätare införts fullt ut.
65. Europaparlamentet betonar vikten av ett regionalt perspektiv vid uppbyggnaden av den elinfrastruktur som saknas och som är avgörande för en trygg och hållbar elförsörjning för att eliminera överbelastningen i elnätet och fullborda den inre energimarknaden.

66. Europaparlamentet ser på de systemansvariga för distributionen som neutrala marknadsförmedlare som får data från olika källor, som de sedan på ett icke-diskriminerande sätt kan ställa till berättigade tredje parters förfogande, efter det att konsumenten gett sitt samtycke – konsumenten garanteras på så sätt fortsatt kontroll över sina uppgifter. Parlamentet anser att de systemansvariga för distributionen gynnar marknadsutvecklingen och spelar en allt viktigare roll som aktiva systemhanterare, tekniska drivkrafter, dataadministratörer och innovatörer. Parlamentet anser att det krävs tydliga regler för att säkerställa att de systemansvariga för distributionen agerar neutrala marknadsförmedlare. Parlamentet påpekar att de systemansvariga för distributionen, bland övriga marknadsaktörer, också kan stödja lokala myndigheter genom att förse dem med uppgifter för att möjliggöra energiöverföring inom deras områden.
67. Europaparlamentet betonar behovet av att på alla beslutsnivåer påskynda beviljandet av tillstånd för energiinfrastrukturprojekt.
68. Europaparlamentet anser att det är viktigt med ett förstärkt samarbete inom och mellan regioner under samordning av Acer och i samarbete med Entso-E, i synnerhet i utvärderingen av gränsöverskridande effekter, men utan att medlemsstaterna för den skull avsäger sig ansvaret för försörjningstryggheten. Parlamentet betonar att gränsöverskridande samarbete och sammanlänkningar är nyckeln till att säkerställa försörjningstryggheten.
69. Europaparlamentet välkomnar Acers arbete och kräver att byrån får tillräckliga finansiella och mänskliga resurser för att kunna fullgöra sina nuvarande och framtida uppgifter och skyldigheter, och för att utforma strategiska planer för sin verksamhet inom en medellång tidsram.
70. Europaparlamentet framhåller vikten av en effektiv, opartisk och fortlöpande övervakning av de europeiska energimarknaderna som ett viktigt verktyg för att säkerställa en verklig inre energimarknad som kännetecknas av fri konkurrens, adekvata prissignaler och försörjningstrygghet. Parlamentet understryker Acers betydelse i detta avseende och ser fram emot kommissionens ståndpunkt om nya och utökade befogenheter för Acer i gränsöverskridande frågor.
71. Europaparlamentet uppmanar Acer att stödja och samordna insatser för ett ökat regionalt samarbete kring systemsäkerhet och systemtillräcklighet. Parlamentet anser att överföringen av befogenheter vad gäller frågor om försörjningstrygghet till överstatliga instanser endast bör ske om det tydligt gynnar hela elsystemet och åtföljs av tillräcklig ansvarsskyldighet.
72. Europaparlamentet kräver att Acer ges beslutande befogenheter vid samordningen av ett ökat regionalt samarbete i gränsöverskridande och interregionala frågor, särskilt i samband med samordningsinitiativ för regional säkerhet, med målet att optimera förvaltningen av energiresurser, och att en sådan samordning ska tillåta nationella egenheter, vara kostnadsbaserad och uppfylla marknadens kriterier samt tillåta en utveckling av adekvata verktyg för att effektivt övervaka energimarknaden och förverkliga energiunionen utan att en ny supermyndighet behöver inrättas.

73. Europaparlamentet konstaterar att kommissionens förslag till en ny marknadsmodell för energimarknaderna endast gäller elsektorn. Parlamentet uppmanar kommissionen att analysera möjligheten att se över marknadsmodellen för naturgasmarknaderna för att möta de utmaningar som gassektorn står inför (t.ex. ändra efterfrågan på gas inom EU, strandade tillgångar och prissättningssystem, ytterligare marknadsintegration och vilka respektive roller Acer och det europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystemen för gas (Entso för gas) ska ha.
74. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen och medlemsstaterna.

MOTIVERING

Kommissionen offentliggjorde den 15 juli 2015 flera dokument om den europeiska inre marknaden, bl.a. det samrådsmeddelande om den europeiska elmarknadens utformning som tas upp här.

I detta meddelande anges tre politiska mål för den framtida elmarknaden.

1. Det bör skapas en EU-omfattande elmarknad med tydliga prissignaler för nya investeringar.
2. Man bör lägga grunden för en europeisk strategi för en trygg elförsörjning.
3. Det regionala energipolitiska samarbetet bör stärkas, särskilt vid investeringar i nya anläggningar för energiproduktion, i fråga om sammanlänknings- och stödsystem samt integrationen av förnybara energikällor i den europeiska inre marknaden.

Kommissionens meddelande har inneburit att ett offentligt samråd inletts om hur den nya elmarknaden bör utformas för att de energipolitiska målen ska kunna nås, dvs. försörjningstrygghet, miljöpåverkan och valuta för pengarna. Ny teknik och nya investeringar bör då underlättas, särskilt i förnybar energi och koldioxidsnåla elproduktionsanläggningar.

Bland de utmaningar som Europa står inför på energiområdet finns de senaste årens växande importberoende av olja och gas, bristande diversifiering, höga energipriser på grund av statliga skatter, den totala ökade energiefterfrågan i världen, säkerhetsrisker för produktions- och transitländer, kampen mot klimatförändringar, få framsteg vad gäller energieffektivitet, den växande andelen förnybar energi, integrationen och sammankopplingen av energimarknaderna och snedvridningar på marknaden på grund av olika stödsystem.

En bättre integration och harmonisering av energimarknaderna betyder fler möjligheter att nå de gemensamma europeiska målen om en säker, kostnadseffektiv och miljövänlig energiförsörjning.

I dag är energimarknaderna och framför allt elmarknaderna fortfarande mycket nationellt orienterade och bygger på ländernas egna ansvar för energimixen. Åtgärderna för att genomföra den nationella energimixen varierar kraftigt – det handlar om allt från kärnkraftsavveckling till subventionering av förnybar energi och införande av så kallade kapacitetsmekanismer i vissa medlemsstater för att garantera försörjningstryggheten.

Förutsägbara energipriser och försörjningstrygghet är absolut nödvändiga för hushållens levnadsstandard, men också för anställningstryggheten vid energiintensiva företag.

Samtliga åtgärder som kommissionen föreslår måste bedömas mot bakgrund av instrumenten, den rättsliga grunden, genomförandet och möjligheten att europeisera elförsörjningen.

Målet med samrådet får inte vara att kringgå medlemsstaternas rätt, enligt artikel 194 i EUF-fördraget, till den nationella energimixen, energiförsörjningens allmänna struktur och utnyttjandet av sina energiresurser.

Man måste inse att i alla delar av den gemensamma europeiska energipolitiken utgör de nationella förutsättningarna och villkoren på kort sikt hinder för en snabb marknadsintegration och en enhetlig europeisk inre marknad för el.

Här kan exempelvis nämnas de olika inställningarna till kärnkraft, subventioneringen av förnybar energi med inmatningsprioritet och fast ersättning under en längre tid, bristande sammanlänkningskapacitet mellan enskilda regioner och medlemsstater, det faktum att el endast kan lagras i begränsad omfattning, samt frågan om vid vilken nivå elmarknaderna bäst kan kontrolleras och regleras för att garantera försörjningstryggheten.

Kommissionen har föreslagit en rad olika åtgärder som tas upp i detta betänkande. Följande frågor bör då diskuteras:

1. Knapphetspriser skulle kunna vara ett viktigt inslag i en framtida marknadsmodell, även om tvivel kvarstår om huruvida endast en fri prissättning på elmarknaden kan säkra tillräcklig försörjningstrygghet, eftersom de nödvändiga investeringarna i produktionskapacitet eventuellt uteblir tills dess att man känner till den konkreta prissättningen på elmarknaden.
2. Kommissionens plan att utöka den nuvarande balansmarknaden för energi ger snarare upphov till återhållsamhet. Innan sådana åtgärder vidtas behövs en grundlig marknadsanalys eftersom balansområdena i vissa medlemsstater eventuellt är för små för att få till stånd ett effektivt tillhandahållande av reservel. Det stämmer att kapitalintensiv förnybar energi kräver en stabil investeringsram.

Under alla omständigheter bör man se över de nuvarande stödsystemen. Det tyska systemet med inmatningsprioritet och 20-åriga garantipriser är t.ex. inte anpassat för att omedelbart reagera på marknadens prissignaler. Ett stödsystem som stöder initiala investeringar skulle bättre möjliggöra en produktion som täcker kostnaderna än driftstöd som utformats utan hänsyn till gällande marknadspris och som därmed också försvårar konkurrensen med andra energikällor.

3. Man ser också kritiskt på kommissionens förslag om att utöka EU:s lagstiftning på området.

Den tillsyn som hittills huvudsakligen organiserats nationellt är varken ineffektiv eller motverkar målet att upprätta en europeisk elmarknad. Även om EU-byrån Acer behöver tillräckliga mänskliga och ekonomiska resurser för att fullgöra sina uppgifter skulle en överföring av energitillsynen kräva en ny supermyndighet. Acer har därför hittills endast stått för samordning av och rådgivning till de berörda nationella tillsynsmyndigheterna. Det kan bli aktuellt med nya uppgifter.

4. Vi ser positivt på målet om en europeisk dimension av försörjningstryggheten. En sådan europeisk uppgift kan endast hanteras med tillräcklig sammanlänkningskapacitet mellan medlemsstaterna. Den undersökning av sektorerna som kommissionen har inlett om de befintliga nationella kapacitetsmekanismerna är ett välkommet steg.

Föredraganden anser att främjandet av förnybar energi måste högprioriteras, samtidigt som problemen med en varaktig försörjningstrygghet till rimliga priser inte får förbises.

5. För att nå EU:s klimatmål krävs olika åtgärder där effekterna av förnybar energi liksom den föredragna utsläppsnåla tekniken måste beräknas i förhållande till utsläppskrävande teknik. Man bör därför inte kategoriskt eller på kort sikt utesluta produktionen av fossilt bränsle, eftersom elproduktion med så utsläppsnåla fossila bränslen som möjligt på medellång sikt är ett komplement till produktionen av förnybara energikällor som kommer att fortsätta fylla en viktig funktion.

6. Föredraganden är positiv till kommissionens förslag om en energipolitik som präglas av en lika centraliserad som decentraliserad struktur. Den planerade marknaden måste därför vara utformad på ett sätt som verkligen låter en lämplig förändring äga rum utan att det medför marknadssnedvridningar och felinvesteringar. En sådan förändring kan inte åstadkommas genom politik eller tvingas fram, utan den måste på egen hand få genomslag på marknaden.

Man kan inte bortse ifrån att vissa medlemsstater redan har infört kapacitetsmekanismer för att garantera försörjningstryggheten och för att basala tjänster ska kunna säkerställas mot bakgrund av den flexibilitet som krävs i samband med en ökad andel förnybar energi. Införandet av sådana kapacitetsmekanismer måste bygga på en detaljerad analys av den regionala produktions- och försörjningssituationen med hänsyn till grannländernas bidrag, de måste vara öppna för ett gränsöverskridande deltagande och får endast garantera den absolut nödvändiga kapaciteten för försörjningstryggheten.

7. Föredraganden stöder generellt kommissionens plan att acceptera prissignaler och låta dem uppstå så fritt som möjligt och ge dem en central styrfunktion på marknaden. Detta gäller också knapphetspriser som påverkar investerarens långsiktiga beslut och kortsiktiga beslut och därmed konsumenternas föränderliga marknadsbeteende. Reglerade slutkundspriser bör därför avskaffas i hela Europa.

I dag är grossistpriset den faktor som i första hand påverkar beslut att investera i kraftverk. Kommissionen utgår ifrån att privata investerare endast väntar på något färre maximipriser per år för att bygga kraftverk, vilket är ett vågat antagande eftersom förutsägbarhet saknas.

Även om pristoppar skulle utvecklas just under perioder med extrem brist utan statlig inblandning skulle elmarknaden bygga på produktions- och konsumtionsprognoser. Dessa förväntningar anpassas till vad som faktiskt sker samt skapar incitament för marknadsaktörerna att bedriva en aktiv handel på elmarknaden.

Knapphetspriser måste dock kombineras med ett tryggt klimat för kapitalintensiva och långsiktiga investeringar. Detta gäller inte enbart konventionella kraftverk, nät och lagringanläggningar, utan också förnybar energi. Efter avregleringen av elmarknaden gjordes investeringar i konventionell produktion i Europa utan långsiktiga avtal. Det förtroende som skapades undergrävdes sedan av regleringsåtgärder, trots att den offentliga sektorns roll bör vara att garantera en säker och stabil marknadsreglering.

8. Föredraganden föreslår att kommissionen testar pilotprojekt med en strategi för gränsöverskridande innovativa marknadsstrukturer för att utveckla större regionala marknader. Dessa kan eventuellt i ett senare skede även utökas till andra medlemsstater.

Det pentalaterala energiforumet¹ skulle i detta sammanhang kunna vara ett positivt exempel på gränsöverskridande samarbete. Byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer) spelar här en mycket viktig roll och måste ha tillräckliga resurser till sitt förfogande för att kunna fullgöra sina samordnade uppgifter. Andra större förändringar av befogenheter kan innebära en risk för systemets säkerhet eftersom det nuvarande systemet med energitillsynsmyndigheter som har ett eget ansvar fungerar bra.

Acer skulle dessutom kunna få begränsade beslutsbefogenheter, t.ex. vad gäller gränsöverskridande aspekter, i de fall de nationella tillsynsmyndigheterna inte har nått någon överenskommelse, för att bestämma en metod för de harmoniserade systemens likvärdighet eller för att delta i och stödja det nationella tillståndsförfarandet för energiprojekt av gemensamt intresse.

9. Förslaget att förenhetliga distributionsnätsavgifter och införa åtskillnad för distributionsnät med färre än 100 000 användare är å andra sidan onödigt och kontraproduktivt.

---

¹ *Gemeinsamer Versorgungssicherheitsbericht* (gemensam rapport om försörjningstryggheten) av den 5 mars 2015 som omfattar Tyskland, Frankrike, Österrike, Schweiz, Belgien, Nederländerna och Luxemburg.

RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I DET ANSVARIGA UTSKOTTET

Antagande	14.6.2016
Slutomröstning: resultat	+: 44 -: 13 0: 5
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Zigmantas Balčytis, Bendt Bendtsen, Xabier Benito Ziluaga, José Blanco López, Jerzy Buzek, Edward Czesak, Christian Ehler, Fredrick Federley, Adam Gierek, András Gyürk, Hans-Olaf Henkel, Eva Kaili, Kaja Kallas, Barbara Kappel, Krišjānis Kariņš, Jeppe Kofod, Zdzisław Krasnodębski, Miapetra Kumpula-Natri, Ernest Maragall, Edouard Martin, Angelika Mlinar, Dan Nica, Angelika Niebler, Morten Helveg Petersen, Miroslav Poche, Carolina Punset, Michel Reimon, Herbert Reul, Algirdas Saudargas, Sergei Stanishev, Neoklis Sylikiotis, Dario Tamburrano, Patrizia Toia, Evžen Tošenovský, Claude Turmes, Vladimir Urutchev, Kathleen Van Brempt, Henna Virkkunen, Martina Werner, Lieve Wierinck, Flavio Zanonato
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Pascal Arimont, Simona Bonafè, Rosa D'Amato, Cornelia Ernst, João Ferreira, Françoise Grossetête, Carlos Iturgaiz, Benedek Jávor, Werner Langen, Svetoslav Hristov Malinov, Vladimír Maňka, Luděk Niedermayer, Markus Pieper, Anneleen Van Bossuyt
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 200.2)	Daniela Aiuto, Reimer Böge, Lara Comi, Jakop Dalunde, Eleonora Evi, Arne Lietz, Axel Voss